

Rettevejledning til
Eksamen på Økonomistudiet sommer 2015

Erhvervsret

valgfag

25. juni 2015

(3-timers prøve med/uden hjælpemidler)

Spørgsmål 1: For at finde ud af, om Emilie har mulighed for at få noget økonomisk ud af sagen, må det først undersøges, hvordan hun rent ansættelsesretligt står. Det er nærliggende at undersøge om hun er funktionær og dermed omfattet af funktionærlovens særlige regler. Ifølge funktionærlovens § 1 er handels og kontormedhjælperfunktionærer – i lærebogen eksemplificeret på s. 449 som fx ekspedienter og telefonister – en receptionist på en campingplads må formodes at lave noget der kan minde om en blanding af ekspedition og telefonpasning m.m, og det må være nærliggende at konkludere, at Emilie vil være funktionær forudsat, at hun opfylder beskæftigelseskravet i lovens § 1, stk. 2 på mindst 8 timer ugentlig. Det gør hun, idet hun er ansat til 4x8 timer ugentligt. Skulle der med en fornuftig argumentation blive konkluderet at receptionister ikke er funktionærer, vil dette dog være ok. Som funktionær nyder Emilie en vis beskyttelse i forhold til opsigelse. Ifølge lovens § 2, stk. 2 er opsigelsesvarslet 1 måned i det første 6 måneder af ansættelsesforholdet – og selv om de er enige om at ansættelsesforholdet skal ophøre kan lovens regler ikke fraviges jf dennes § 21. Såfremt der er aftalt prøvetid, vil varslet være kortere – 14 dage – jf. lovens § 2, stk. 5 – og da sagen opstår kort efter ansættelsen, må det lægges til grund, at afskedigelsen sker inden for prøvetiden. Emilie vil derfor mindst have krav på 14 dages løn – alternativt 1 måneds løn. Her til vil komme en godtgørelse jf. ansættelsesbevisloven § 6 som omtalt i bogen s. 452-53, idet det ansættelsesdokument, som Emilie har modtaget ikke opfylder kravene til et ansættelsesbevis, idet der kun er oplyst lønsats og timetal, mens alle andre oplysninger som oplyst på s 452 ikke er nævnt. For dem, der måtte mene at Emilie ikke er funktionær, kan de beløb hun måtte tilkomme fremgå af en evt. overenskomst – eller den konkrete ansættelsesaftale, der dog som ovenfor nævnt er meget mangelfuld og bl.a. ikke siger noget om opsigelse. I begge situationer vil den samlede beløb, som hun måtte være berettiget til, ikke uden videre kunne specificeres, da de studerende ikke har grundlag for at kunne beregne godtgørelsen jf. ansættelsesbevisloven.

Spørgsmål 2: den købte ydelse – en plads på campingpladsen er ikke et egentligt løsøre køb, da det ikke er en genstand, der købes, men en ret til at opholde sig et bestemt sted. Købelovens regler vil dog kunne anvendes analogt. Såfremt familien Gregersen skal kunne slippe for at betale helt eller delvist, skal der være et grundlag i form af mangler ved ydelsen. Problemet ifølge opgaveteksten er, at familien synes, at der er noget i vejen med udsigten. Der foreligger ikke noget om, at der skulle

være noget i vejen med selve pladsens kvalitet, størrelse eller andet. På den baggrund er der muligheder at overveje – forudsætningslæren, som er omtalt i lærebogen s. 114 ff, kan forsøges anvendt, men fører næppe til det ønskede resultat allerede fordi det ikke fremgår, at det har været en forudsætning for familien at de skulle have landets smukkeste beliggenhed. Selv om det lægges til grund, at denne forudsætning har været til stede, så har det næppe været kendeligt for campingpladsen, at familien havde denne forudsætning.

Det kan så drøftes, om det er en mangel ved pladsen at udsigten var til et kraft-varmeværk.

Udsagnet ”Danmarks smukkeste beliggende” har karakter af en anprisning jf. lærebogen side 504 – og det står vel umiddelbart til troende at campingpladsen som sådan er smukt beliggende. At der så ud over den smukke beliggenhed kan være noget mindre kønt omkring pladsen gør ikke udsagnet vildledende i markedsføringsmæssig sammenhæng og vil heller ikke kunne konstituere en mangel i køberetlig forstand. Konklusionen må være, at familien må betale den opkrævede leje for pladsen.

Spørgsmål 3: De planter, som Nora modtager, er uden tvivl mangelfulde, i og med, at de er knækkede/ramponerede osv. Nora er erhvervsdrivende og har købt varen hos en erhvervsdrivende, så der er tale om et handelskøb jf. kbl. § 4, da planterne skal bruges på campingpladsen og et genuskøb jf. lovens § 3, da sælger har kunnet vælge, hvilke planter der skulle leveres. Spørgsmålet er, hvem der bærer risikoen for at planterne under transporten er blevet ødelagt. Opgaven oplyser ikke præcist, hvor campingpladsen og planteskolen er beliggende. Men det fremgår, at transport med lastbil over Lillebæltsbroen er nødvendig for at få planterne frem. Umiddelbart kunne dette tyde på, at afstanden er så stor, at campingpladsen må formodes at ligge uden for planteskolens nærområde, således at der ikke er tale om pladskøb jf. kbl. § 11, men snarere et leveringskøb jf. § 10. Her er reglen den, at risikoen for varens hændelige undergang påhviler køber, når varen er overgivet til fragtføreren. Da planterne er på bilen, er overgivelse sket. Uheldet er beskrevet som, at bilen pludselig vælter – uden nærmere forklaring – hvilket umiddelbart er et hændeligt uheld. Dermed er der tale om en situation, hvor køber bærer risikoen, og dermed kan der ikke gøres mangelsindsigelse og køber er forpligtet til at betale den aftalte købesum. Skulle man med fornuftig argumentation nå frem til, at der er tale om et pladskøb, så bærer sælger risikoen og svaret bliver dermed det modsatte. Skulle der endelig være nogen som argumenterer for og forudsætter, at der er nogen, som er ansvarlige for uheldet, da vil der kunne rejses erstatningskrav mod den ansvarlige.

Spørgsmål 4: Ejerne af de brændte telte og campingvogne har lidt skade – tingsskade – som er været af de almindelige erstatningsregler. Det må undersøges, om der er nogen ansvarlige, der i situationen har udvist culpa. Nora hælder benzin over planterne og antænder ilden i en situation, hvor det blæser (mere end forventet) – denne handling er culpøs. Bonus Pater ville have sikret sig, at forholdene til afbrænding var i orden. Der er direkte årsagssammenhæng mellem den tændte ild og ilden i telte/campingvogne og deres udbrænding. Skaden er også adækvat, det er påregneligt, at synlige goder i nærheden af ild kan nedbrænde, hvis ilden ikke er under kontrol. Der kan ikke siges at foreligge egen skyld eller accept af risiko hos de berørte – de har end ikke vidst, at der ville blive tændt ild på stedet. De øvrige ansvarsfrihedsgrunde er heller ikke til stede. Der er ikke andre ansvarlige. Dermed er betingelserne for at rette erstatningskravene mod Nora opfyldt. Mulig lempelse af ansvaret må bedømmes efter EAL § 24, og det er umiddelbart mest nærliggende at statuere, at der ikke lempes, dels er det jo Nora som erhvervsdrivende, der er ansvarlig, dels er handlingen mere end almindelig uagtsom og endelig vil det samlede beløb, der skal erstattes (to campingvogne og et telt) næppe heller kunne blive urimeligt tyngende for en ejer af en campingplads.

Spørgsmål 5: Medhjælperen er sendt i byen med en mundtlig fuldmagt – der foreligger ikke noget om, at medhjælperen har fået et dokument med til forevisning. Fuldmagten er en § 18 fuldmagt, som fører til at forholdet skal bedømmes efter aftalelovens § 11, stk.2 – overskrider fuldmægtigen sin beføjelse, da er retshandlen ikke bindende for fuldmagtsgiver. Beføjelsen var at købe cremant – og der købes Dom Perignon, som er (dyr) champagne – begge dele kan skumme – men der er tale om to så forskellige produkter, at det ikke kan siges at det ene er lige så godt som det andet (som et eventuelt argument for at beføjelsen ikke var overskredet). Så selv om der er sket betaling er retshandlen altså ikke bindende, og Nora har dermed krav på at kunne levere champagnen tilbage og få sine penge retur. Sælger af champagnen kan eventuelt rette krav mod fuldmægtigen jf. aftl. § 25 – men i og med at den type varer har mere eller mindre faste priser og givet bare kan sælges til den næste kunde, vil der ikke være noget tab at erstatte.

Spørgsmål 6: Lånet optages af Nora. Det fremgår, at hun låner pengene for at renovere toiletbygningen på campingpladsen. Selv om hun hæfter personligt for lånet, er der altså her tale om at hun handler som led i sit erhverv (drift af campingplads). Dermed er banken ikke forpligtet til at oplyse ÅOP jf. kreditaftalelovens § 8, idet loven kun finder anvendelse på kreditaftaler, hvor en kreditgiver yder kredit til en forbruger – jf. lovens § 1 og en forbruger er i lovens forstand jf. § 4 en person, der i forbindelse med transaktioner omfattet af loven hovedsagligt handler uden for sit erhverv. Så Nora kan gøre vrøvl – men hun har altså ikke nogen lov at støtte sig til, og der vil ikke være nogen reaktions/sanktionsmulighed over for banken. Hun kan muligvis opnå at banken frivilligt giver hende ÅOP oplysningerne, hvis de vil yde den service – men derudover ikke noget.

Spørgsmål 7: Det underskrevne gældsbrev må først kategoriseres i forhold til, om det er et omsætningsgældsbrev eller et simpelt gældsbrev. Der er ingen oplysninger om, at gældsbrevet skulle være et ordregældsbrev, eller at det er forsynet med påtegning om at være omsætteligt. Det er samtidig ikke et ihændehavergældsbrev eller et pantebrev – og derfor må der være tale om et simpelt gældsbrev – hvilket også er det normale for et gældsbrev udstedt til en bank. Gældsbrevet pantsættes – overdrags til pant i gældsbrevslovens terminologi. Jf. gældsbrevslovens § 27 får erhververen i denne situation ikke bedre ret end overdrageren. Det fremgår af opgaven, at lånet er på 500.000 kr. og at gældsbrevet – uvist af hvilken grund – lyder på 700.000 kr. Uanset om dette skyldes en bevidst eller ubevidst fejl, forsøg på besvigelser, udnyttelse eller andet, bevarer Nora altså indsigelsen i forhold til pantlover og virkningen vil være, at det skal behandles som et gældsbrev på 500.000 kr. – Skulle den studerende komme ind på, at forskellen kunne være udtryk for at lånet er udbetalt med et kurstab, hvad også kan være en mulighed – men så skal det selvfølgelig fremgå af gældsbrevet og omstændighederne, da er der ikke nogen indsigelse at fremsætte – og dermed er det svaret.

Spørgsmål 8: udlæg kan jf. retsplejelovens § 507 foretages i en skyldners formue – dvs. alt hvad vedkommende ejer. Situationen er altså den, at overdragers kreditor ved ønsket om udlæg i liggestolene kommer i en potentiel konflikt med Nora som erhverver af 2 af stolene. Nora har erhvervet 2 stole ud af de 6 – men ikke to bestemte, idet sælger blot skulle lade 2 blive stående. Der er altså tale om genuskøb. Ved genuskøb er sikringsakten i forhold til sælgers kreditorer – bindende individualisering – en sådan synes ikke at forekomme umiddelbart. Men lægges det til grund at campisten er taget af sted fra campingpladsen og har efterladt de to stole, da er der en tydelig og bindende individualisering, dels ved at de andre stole er væk, dels ved at aftalen var at stolene skulle være Noras, når han rejste – og i dette tilfælde, vil ejendomsretten være gået over og der kan ikke foretages udlæg. Lægges det til grund, at campisten stadig er på pladsen og dermed at alle 6 stole står der, da er der ikke nogen individualisering og udlæg kan foretages i alle 6.

Spørgsmål 9: Problemet her er, at Nora ved en fejl har bestilt 60 stole i stedet for 6. Aftalelovens § 32 omhandler fejlskrift som ugyldighedsgrund, og for at aftalen skal være ugyldig skal modtageren af skrivelsen kunne indse, at der er tale om en fejlskrift. En bestilling på 60 liggestole fra en, der driver en campingplads virker ikke usandsynlig, så uden yderligere oplysninger, må det lægges til grund at tilbudsmotager ikke har kunnet indse, at der forelå en fejl. Dermed er aftalen gyldig og Nora er forpligtet til at opfylde den – det vil sige aftage og betale for de 60 stole.

Spørgsmål 10: Da aftalen er gyldig og Nora er forpligtet i henhold til aftalens ordlyd, er hun ejer af de 54 stole, som henstår i indkørslen. Ejer bevarer retten til stjålne genstande, der kan vindiceres jf. lærebogen s. 319 og DL 6-17-5. Nora har således krav på at få det stjålne tilbage og kan dette ikke ske, har hun krav på erstatning. Kravet kan principielt rettes mod tyven – og mod eventuel forsikring i det omfang den måtte dække under de givne omstændigheder.